

บันทึก

เรื่อง สิทธิย้อนหลังของนักศึกษาเดิมของวิทยาลัยเอกชน

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ สร.๐๔๐๓/๔๖๘๗ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๑๔ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายของกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับสิทธิย้อนหลังของนักศึกษาเดิมของวิทยาลัยเอกชน โดยมีข้อเท็จจริงว่า วิทยาลัยเอกชน ๖ แห่งได้มอบหมายให้นายไสว สิทธิพิทักษ์ เป็นผู้แทนวิทยาลัยเอกชนติดต่อกับกระทรวงศึกษาธิการขอให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตีความเกี่ยวกับฐานะของนักศึกษาที่เรียนอยู่ในชั้นอุดมศึกษาก่อนที่โรงเรียนจะได้รับอนุญาตให้เป็นวิทยาลัยเอกชน ซึ่งเมื่อโรงเรียนมีฐานะเป็นวิทยาลัยเอกชนแล้ว นักศึกษาเหล่านั้นจะมีฐานะเป็นนักศึกษาของโรงเรียนเดิมหรือนักศึกษาของวิทยาลัยเอกชน ทั้งนี้ โดยทางวิทยาลัยเอกชนให้เหตุผลสรุปได้ ดังนี้

(๑) ก่อนที่จะได้รับอนุญาตให้เป็นวิทยาลัยเอกชนตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๒ นั้น วิทยาลัยแต่ละแห่งได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ให้เปิดทำการสอนชั้นอุดมศึกษาในฐานะเป็นโรงเรียนราษฎร์ โดยรับนักศึกษาผู้จบ ม.ศ.๕ หรือเทียบเท่า มีหลักสูตรการสอน ๓ ปี

(๒) เมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๒ แล้ว เนื่องจาก มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวได้วิเคราะห์ศัพท์ไว้ว่า “วิทยาลัยเอกชน” หมายความว่า สถาบันสถานศึกษาหรือสถานที่ที่บุคคลจัดการให้การศึกษาชั้นอุดมศึกษาแก่นักศึกษาเกินกว่าเจ็ดคนขึ้นไป และมาตรา ๖ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดจัดตั้งวิทยาลัยเอกชน เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งวิทยาลัยเอกชนจากรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการวิทยาลัยเอกชน” ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวย่อมหมายความว่า นับแต่เมื่อพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๒ ใช้บังคับแล้ว การจะให้การศึกษาชั้นอุดมศึกษาแก่นักศึกษาเกินเจ็ดคนขึ้นไป จะต้องขออนุญาตจัดตั้งเป็นวิทยาลัยเอกชนจากรัฐมนตรีก่อน ดังนั้นบรรดาโรงเรียนราษฎร์หรือสถาบันการศึกษาที่ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ย่อมจะให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาไม่ได้เลย เพราะเป็นการขัดต่อกฎหมายว่าด้วยวิทยาลัยเอกชนดังกล่าว

(๓) เมื่อเป็นเช่นนี้ นักศึกษาชั้นอุดมศึกษาซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาเดิมก่อนได้รับอนุญาตให้เป็นวิทยาลัยเอกชนก็ไม่มีทางที่จะเป็นนักศึกษาของโรงเรียนราษฎร์หรือสถาบันการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ต่อไป เพราะโรงเรียนราษฎร์หรือสถาบันการศึกษาเช่นนั้นได้หมดสภาพไปโดยเปลี่ยนมาเป็นวิทยาลัยเอกชนแล้ว และจะเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยเอกชนที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยวิทยาลัยเอกชนก็ไม่ได้อีก เพราะวิทยาลัยเอกชนได้จัดตั้งขึ้นภายหลัง

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหา

เรื่องนี้โดยได้สอบถามข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการแล้ว มีความเห็นว่า ตามที่วิทยาลัยแต่ละแห่งได้รับอนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการให้เปิดทำการสอนตามหลักสูตร ๓ ปี โดยรับนักศึกษาจากผู้จบ ม.ศ. ๕ หรือเทียบเท่าอยู่ก่อนที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๒ นั้น เป็นการได้รับอนุญาตให้เปิดทำการสอนในฐานะเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนราษฎร์ประเภทหนึ่งตามมาตรา ๑๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๙๗ และตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ดังกล่าว ได้บัญญัติถึงการหมดสภาพของโรงเรียนราษฎร์ไว้เพียง ๒ กรณีคือ การขอเลิกล้มตามมาตรา ๔๓^๒ และการถูกถอนใบอนุญาตตามมาตรา ๔๕^๓ ซึ่งข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ ปรากฏว่า วิทยาลัยที่ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนในฐานะเป็นโรงเรียนราษฎร์แต่ละแห่งดังกล่าว ยังมีได้ขอเลิกล้มหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตแต่อย่างใด ฉะนั้น จึงยังคงสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์อยู่ต่อไปตามเดิม การที่โรงเรียนราษฎร์แต่ละแห่งได้รับอนุญาตให้จัดตั้งเป็นวิทยาลัยเอกชนขึ้นตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๒ นั้น เป็นอีกฐานะหนึ่งซึ่งย่อมต้องดำเนินการต่าง ๆ ไปตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยเอกชน พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นคนละเรื่องกัน หาได้ทำให้สภาพความเป็นโรงเรียนราษฎร์เดิมเปลี่ยนเป็นวิทยาลัยเอกชนไปโดยอัตโนมัติด้วยไม่ การดำเนินการต่าง ๆ ของโรงเรียนราษฎร์เดิมก็ย่อมเป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. ๒๔๙๗ โดยเหตุนี้นักศึกษาที่เรียนอยู่ก่อนที่วิทยาลัยแต่ละแห่งจะได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งเป็นวิทยาลัยเอกชน จึงยังคงมีฐานะเป็นนักเรียนของโรงเรียนราษฎร์อยู่ต่อไปตามเดิมและไม่ได้เปลี่ยนฐานะไปเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยเอกชนที่ตั้งขึ้นภายหลัง ทั้งไม่เป็นการขัดต่อกฎหมายแต่ประการใด

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์

(นายสมภาพ โหตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

^๑ มาตรา ๑๕ โรงเรียนมี ๖ ประเภท คือ

- (๑) โรงเรียนอนุบาล
- (๒) โรงเรียนประถมศึกษา
- (๓) โรงเรียนมัธยมสามัญศึกษา
- (๔) โรงเรียนมัธยมวิสามัญศึกษา
- (๕) โรงเรียนอาชีวศึกษา
- (๖) โรงเรียนการศึกษาพิเศษ

^๒ มาตรา ๔๓ เมื่อเจ้าของไม่มีความประสงค์จะดำรงโรงเรียนอยู่ต่อไป ให้ยื่นคำร้องขอเลิกล้มต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ มาตรา ๔๕ รัฐมนตรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดโดยอนุมัติจากรัฐมนตรี มีอำนาจถอนใบอนุญาตซึ่งได้ออกให้แก่เจ้าของตามมาตรา ๗ เมื่อปรากฏอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๑๘